1944–1989 Polska jest podporządkowana Związkowi Radzieckiemu. W kraju rządzi partia komunistyczna, a ogromna większość Polaków nie ma wpływu na losy państwa. Za krytykę władzy można pójść do więzienia, a nawet stracić życie.

1956, 1968, 1970, 1976 W Polsce wybuchają gwałtowne protesty przeciwko rządzącym. Zostają jednak brutalnie stłumione przez milicję i wojsko.

1979 Pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski jednoczy Polaków i daje im nadzieję na zmiany. Na mszach papieskich gromadzą się setki tysięcy ludzi.

1980 Wielki strajk rozpoczęty w sierpniu przez robotników ze stoczni w Gdańsku zmusza władzę do ustępstw. Powstaje związek zawodowy „Solidarność” – organizacja, której celem jest obrona praw Polaków i sprzeciw wobec komunistycznych rządów. Na jej czele staje elektryk Lech Wałęsa. Po upływie kilkunastu miesięcy „Solidarność” liczy prawie 10 milionów członków.

1989 Przedstawiciele władz komunistycznych i „Solidarności” obradują przy okrągłym stole nad przyszłością Polski. Wynikiem obrad są częściowo wolne wybory, w których „Solidarność” odnosi ogromne zwycięstwo. Na czele polskiego rządu staje Tadeusz Mazowiecki – pierwszy po latach zniewolenia niekomunistyczny premier. Nasz kraj wchodzi na drogę do odzyskania pełnej wolności.

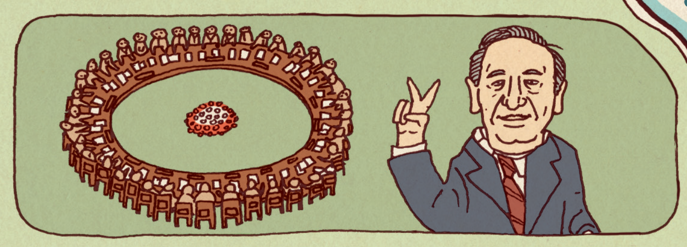

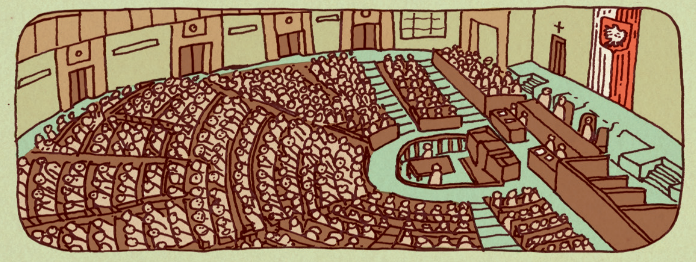

1997 Zostaje uchwalona nowa konstytucja – najważniejszy dokument prawny w państwie. Przepisy komunistycznej konstytucji z 1952 roku ostatecznie przestają obowiązywać.

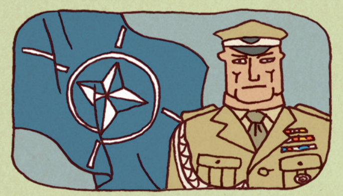

1999 Polska przystępuje do NATO – sojuszu państw wspólnie dbających o swoje bezpieczeństwo.

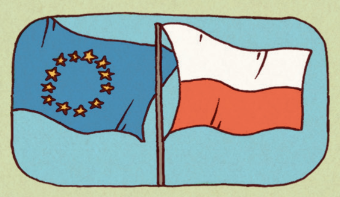

2004 Nasz kraj staje się członkiem Unii Europejskiej – związku państw europejskich, które blisko współpracują, by razem radzić sobie z trudnymi sprawami.

2007 Polska przystępuje do układu z Schengen, czyli porozumienia, dzięki któremu osoby podróżujące po większości krajów Unii Europejskiej nie są kontrolowane na granicach.

2012 Polska współorganizuje z Ukrainą mistrzostwa Europy w piłce nożnej. Wspólnie przeżywane emocje sportowe łączą Polaków i setki tysięcy gości – kibiców ze wszystkich krajów kontynentu.

➡ Więcej na drugiej stronie mapy.

UDANYCH PODRÓŻY PALCEM PO MAPIE ŻYCZY KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW (PREMIER.GOV.PL)

Polska

★ 38,5 miliona mieszkańców ★
★ powierzchnia: 312 679 km² ★
★ stolica: Warszawa ★

◎ miasta powyżej 500 000 mieszkańców
● miasta powyżej 200 000 mieszkańców
• miasta poniżej 200 000 mieszkańców
OPOLE miasta wojewódzkie

25 50 75 100 kilometry

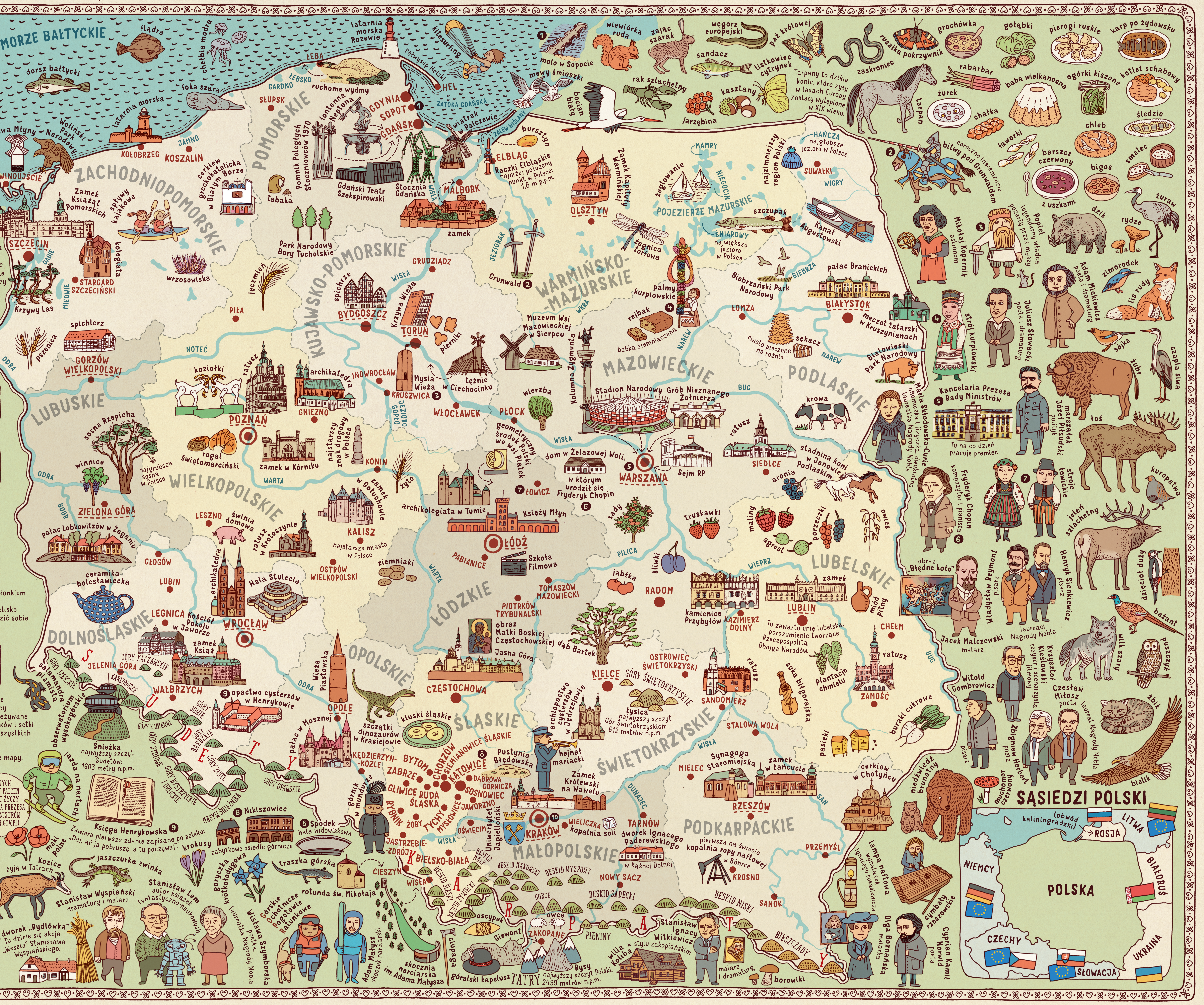

POLSKA
25 LAT WOLNOŚCI
MAPA OBRAZKOWA

HISTORIA ★ KULTURA ★ PRZYRODA

ALEKSANDRA I DANIEL MIZIELIŃSCY ★ PREMIER.GOV.PL

SYMBOLE PAŃSTWA POLSKIEGO

Godło

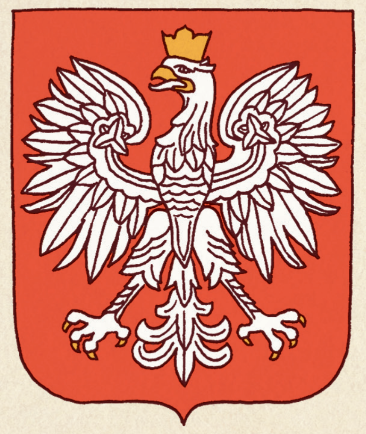

Według legendy państwo polskie założył Lech i już on umieścił orła w swoim herbie. Bolesław Chrobry, pierwszy król Polski, jeszcze jako książę wybijał srebrne monety z orłem w koronie. Później przez wieki orzeł wielokrotnie pojawiał się na monetach, pieczęciach, tarczach oraz chorągwiach książąt i królów na ziemiach polskich. Orzeł z naszego godła został zaprojektowany w 1927 roku na wzór orła z herbu króla Stefana Batorego. Skrzydła ma rozwinięte, a głowę zwróconą w prawo. Jego dziób i szpony są złote, podobnie jak korona. W okresie komunizmu został jej pozbawiony – przywrócono mu ją w grudniu 1989 roku, gdy Polska odzyskiwała wolność.

Flaga

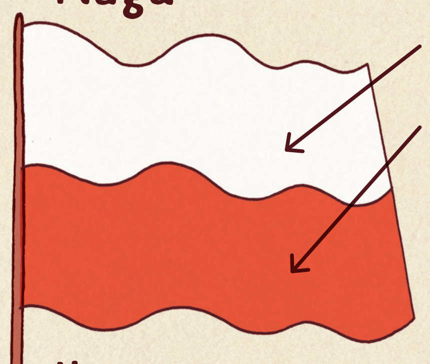

Biel, barwa orła z godła państwowego, symbolizuje czystość i niewinność.

Czerwień, barwa tarczy herbowej, symbolizuje odwagę i waleczność.

Biel i czerwień zdobiły polskie sztandary i chorągwie już w średniowieczu. Oficjalnie za barwy narodowe po raz pierwszy uznał je Sejm Królestwa Polskiego w 1831 roku. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1919 roku ustalono barwy i kształt flagi, które z drobnymi zmianami obowiązują do dziś.

Hymn

Autorem słów polskiego hymnu był pisarz i polityk Józef Wybicki. Napisał je w 1797 roku na terenie dzisiejszych Włoch, dla tamtejszych polskich oddziałów zwanych Legionami.

Polski nie było wtedy na mapie, a pieśń miała towarzyszyć żołnierzom w walce o niepodległą ojczyznę. Od nazwiska dowódcy Legionów została nazwana „Mazurkiem Dąbrowskiego”.

Szybko zdobyła ogromną popularność wśród Polaków, a w 1927 roku stała się hymnem państwowym Rzeczypospolitej Polskiej.

koncepcja merytoryczna: Stanisław Barański • redakcja: Maciej Byliniak, Stanisław Barański
Warszawa 2014

CO NAM SIĘ UDAŁO
25 LAT WOLNOŚCI

1944–1988 → 1989 → 1990 1993 1995 1997 1999 2004 2007 2011 2012 2014 →

1944–1989
Polska pod rządami komunistów

W naszym kraju rządzi partia komunistyczna, która wykonuje polecenia płynące ze Związku Radzieckiego. Komuniści usuwają koronę z głowy orła w godle państwowym i nadają Polsce nową nazwę: Polska Rzeczpospolita Ludowa (w skrócie PRL).

Polacy pozbawieni są wolności i swobody działania. Nie mogą czytać zabronionych przez władze książek ani swobodnie podróżować po Europie. Zarabiają mało, a w sklepach nieraz brakuje nawet najprostszych produktów. Jeśli ktoś odważy się krytykować władze, jest za to karany i prześladowany.

Droga do wolności

1956, 1968, 1970, 1976

Robotnicy i studenci protestują przeciwko władzy komunistycznej. Sprzeciwiają się podwyżkom cen jedzenia, trudnym warunkom pracy oraz ograniczaniu wolności. Ale ich protesty są brutalnie tłumione na rozkaz rządzących.

W 1976 roku ludzie sprzeciwiający się komunizmowi zaczynają działać razem i tworzyć organizacje, które pokojowymi metodami walczą o wolną Polskę.

1978

Krakowski kardynał Karol Wojtyła zostaje papieżem i przyjmuje imię Jan Paweł II. Rok później jego pierwsza pielgrzymka do ojczyzny daje Polakom poczucie jedności i nadzieję na zmiany. W następnych latach papież staje się wielkim sojusznikiem rodaków w walce o wolność.

1980

W sierpniu w Gdańsku rozpoczyna się wielki strajk robotników pod przywództwem Lecha Wałęsy. Fala protestów i strajków rozlewa się po całym kraju. Komunistom nie udaje się ich stłumić, więc muszą spełnić żądania protestujących. Powstaje Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, który staje się wielkim ruchem na rzecz wolności. W ciągu kilku miesięcy przystępuje do niego co czwarty Polak.

1981

W grudniu komuniści wprowadzają stan wojenny. „Solidarność” uznają za nielegalną, a jej działaczy zamykają w więzieniach. Na ulicach pojawia się wojsko. Przebywanie poza domem po godzinie 22.00 bez zezwolenia władz zostaje zakazane. Służby komunistyczne podsłuchują rozmowy telefoniczne, otwierają i czytają prywatne listy. Stan wojenny trwa ponad półtora roku, a stworzona przez władze atmosfera zastraszenia – jeszcze dłużej.

1988

Sytuacja gospodarcza Polski wciąż się pogarsza. Ceny rosną, a w sklepach brakuje podstawowych towarów. Wywołuje to kolejną falę protestów, które zmuszają władze do podjęcia rozmów z „Solidarnością”.

Rok 1989
Koniec komunizmu w Polsce

6 lutego – 5 kwietnia

Przedstawiciele władz komunistycznych i „Solidarności” obradują nad przyszłością Polski. Część rozmów odbywa się przy dużym okrągłym stole, dlatego obrady te są nazywane Okrągłym Stołem. W ich efekcie zapada decyzja o utworzeniu Senatu i urzędu Prezydenta oraz o przeprowadzeniu pierwszych częściowo wolnych wyborów do Sejmu i w pełni wolnych wyborów do Senatu.

4 czerwca

Dzień wolności. Wybory do Sejmu i Senatu okazują się wielkim zwycięstwem „Solidarności”. Mimo że postanowienia Okrągłego Stołu zapewniły komunistom przewagę w Sejmie, po wyborach nie udaje im się utworzyć rządu.

12 września

„Solidarność” współtworzy nowy rząd. Tadeusz Mazowiecki zostaje pierwszym od zakończenia II wojny światowej niekomunistycznym premierem. Kilka miesięcy później nazwa państwa polskiego zostaje zmieniona na „Rzeczpospolita Polska”, a orzeł w polskim godle odzyskuje koronę.

1989–1991
Upadek komunizmu w Europie

Zwycięstwo „Solidarności” w Polsce staje się przykładem dla wielu innych krajów podporządkowanych Związkowi Radzieckiemu, w których także rządzą komuniści. Po tym, jak Polacy pokazali, że komunizm można obalić, Europę Środkową i Wschodnią ogarnia fala przemian, która trwa do końca 1991 roku.

W tym czasie komuniści tracą władzę na Węgrzech, w Czechosłowacji*, w Rumunii i Bułgarii. Niemcy Wschodnie także wyzwalają się spod radzieckiego wpływu i łączą z Niemcami Zachodnimi w jedno wolne i niepodległe państwo. Litwa, Łotwa i Estonia, wcielone po wojnie do Związku Radzieckiego, odłączają się od niego i odzyskują niepodległość. W ślad za nimi idą inne państwa, co w grudniu 1991 roku doprowadza do rozwiązania Związku Radzieckiego.

---

* W 1993 roku Czechosłowacja podzieliła się na dwa kraje – Czechy i Słowację.

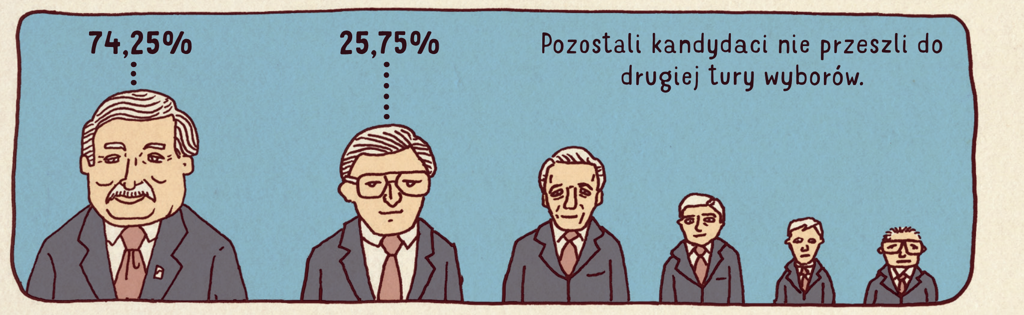

Pozostali kandydaci nie przeszli do drugiej tury wyborów.

Odbywają się pierwsze wolne i powszechne wybory prezydenckie. Wygrywa je przywódca „Solidarności” Lech Wałęsa.

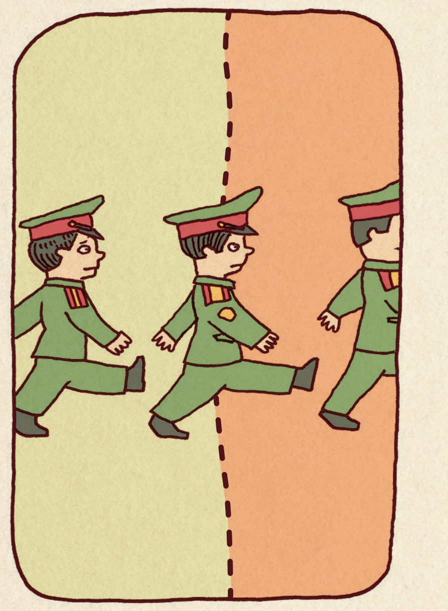

Z Polski wyjeżdżają ostatnie oddziały dawnej armii Związku Radzieckiego, która stacjonowała w naszym kraju od czasu II wojny światowej.

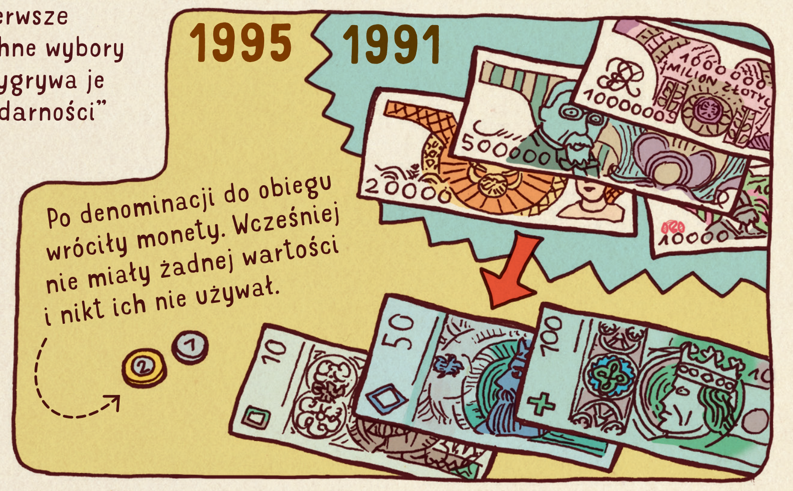

Po denominacji do obiegu wróciły monety. Wcześniej nie miały żadnej wartości i nikt ich nie używał.

Narodowy Bank Polski przeprowadza denominację: używane dotąd banknoty i monety zostają wymienione na nowe. Na starych banknotach widniały ogromne kwoty: 50 000, 200 000, a nawet 2 000 000 złotych. Wprowadzono je w latach 1989–1991, gdy ceny rosły tak szybko, że w końcu nawet chleb kosztował kilka tysięcy złotych. W czasie denominacji z banknotów znikają cztery zera: 100 000 starych złotych zostaje zastąpione przez 10 nowych złotych. Przeliczone zostają również ceny. Od tej pory rachunki stają się znacznie prostsze.

Zostaje uchwalona nowa konstytucja – najważniejszy dokument państwowy stanowiący prawo. Polacy opowiedzieli się za jej przyjęciem w referendum, czyli powszechnym głosowaniu poświęconym jednej konkretnej sprawie.

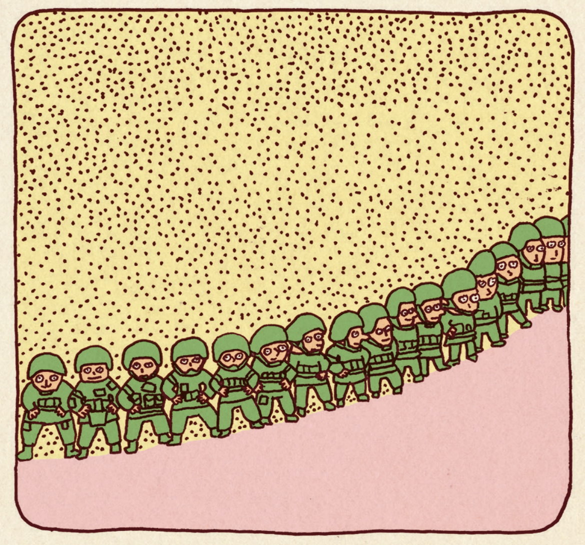

Polska staje się członkiem NATO, międzynarodowego sojuszu wojskowego, do którego należy dziś 28 państw. Celem NATO jest utrzymywanie pokoju, wolności i bezpieczeństwa we wszystkich państwach członkowskich. Jeśli któreś z nich zostanie zaatakowane, pozostałe mają obowiązek go bronić.

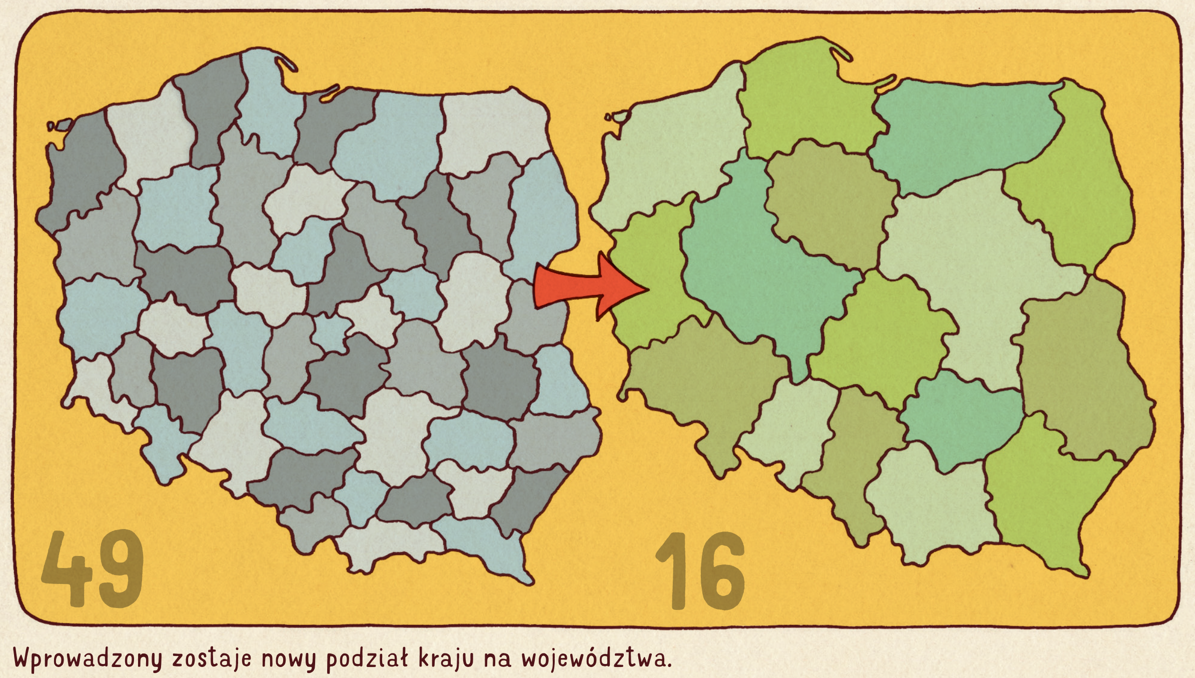

Wprowadzony zostaje nowy podział kraju na województwa. W miejsce dotychczasowych 49 województw powstaje 16 większych.

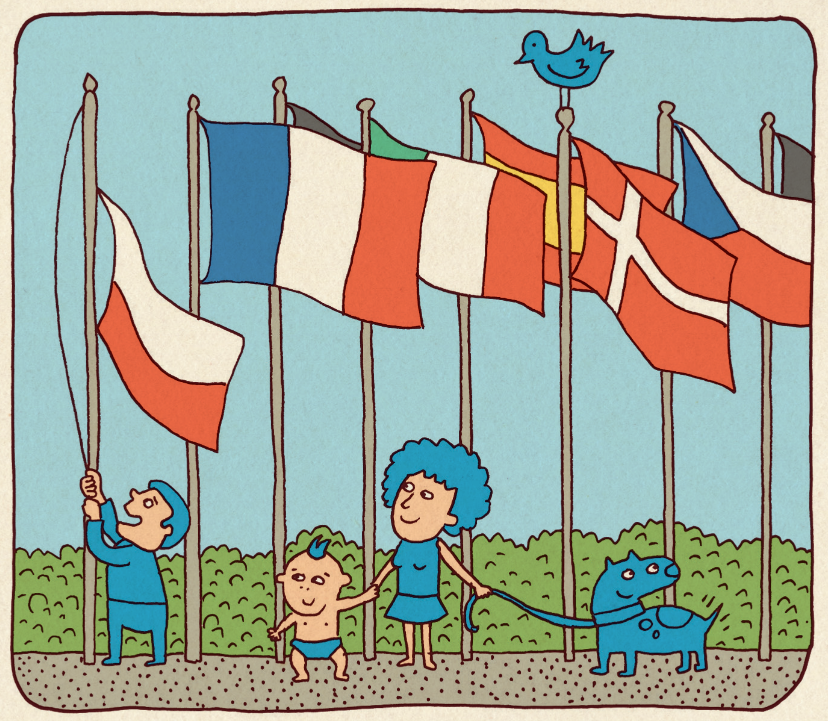

Polska wstępuje do Unii Europejskiej. Rok wcześniej Polacy zadecydowali o tym w referendum. Unia jest związkiem państw europejskich, które odwołują się do podobnych wartości i starają się wspólnie rozwiązywać ważne problemy. Dzięki przystąpieniu do Unii możemy swobodnie pracować, uczyć się i mieszkać w innych krajach Europy. Dziś do Unii należy 28 państw.

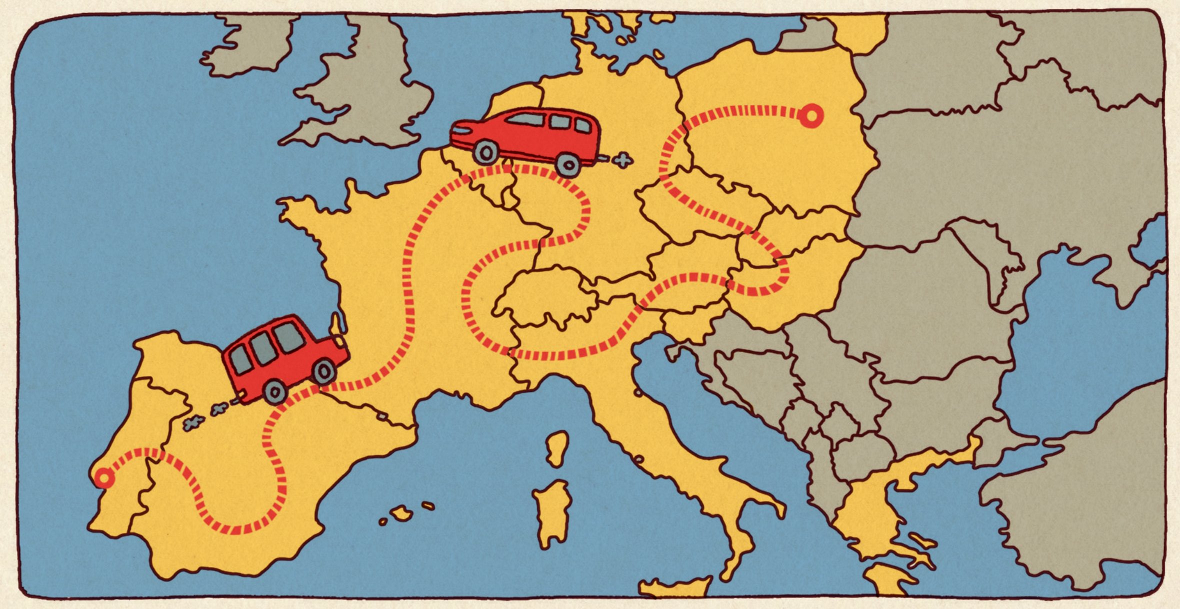

Nasz kraj przystępuje do układu z Schengen, który umożliwia podróżnym swobodne przekraczanie granic większości państw Unii Europejskiej. Dzięki temu możemy wsiąść do samochodu w Warszawie i bez żadnej kontroli dojechać aż do Lizbony, stolicy Portugalii – na drugi koniec Europy.

Przez drugą połowę tego roku Polska sprawuje prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, czyli przewodniczy spotkaniom, na których ministrowie państw członkowskich wspólnie decydują o sprawach ważnych dla całej Unii. Co pół roku prezydencję przejmuje inny kraj.

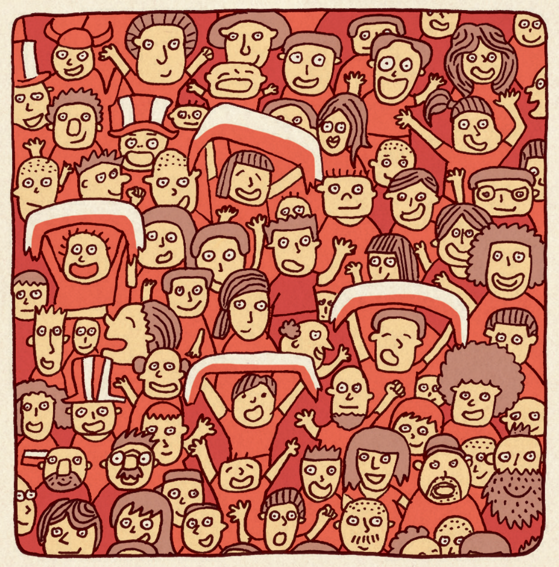

Polska współorganizuje z Ukrainą mistrzostwa Europy w piłce nożnej. Co prawda nasi piłkarze nie odnoszą sukcesu, ale Polskę odwiedzają setki tysięcy kibiców z zagranicy, którzy świetnie się bawią i wspólnie z nami przeżywają emocje sportowe.